

การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์ โดยใช้แผนภูมิเวนน์

Comparing Critical Thinking Abilities in Early Childhood Arts and Craft Experiences Using Venn Diagram

ชัชชมนต์ อามฤคโชค¹ ฐิติพร พิชญกุล² สุวรรณ จัยทอง³

Chatchamon Amaruekachoke¹ Thitiporn Pichayakul² and Suwana Juithong³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยก่อนเรียนและหลังเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยใช้แผนภูมิเวนน์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัย อายุ 4-5 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนถนนอมบุตร เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 1 ห้อง รวมทั้งสิ้น 20 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แผนการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวนน์ และแบบทดสอบการคิดวิเคราะห์สำหรับเด็กปฐมวัย ที่มีค่าความยากง่าย ระหว่าง 0.40-0.70 ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.50-0.90 และค่าความเชื่อมั่นรายข้อ ระหว่าง 0.83-1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่แบบกลุ่มไม่อิสระกัน (Dependent Samples t-test)

ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวนน์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ศิลปะประดิษฐ์ การคิดวิเคราะห์ แผนภูมิเวนน์

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี, Master's Degree Students Curriculum and Instruction Valaya Alongkorn Rajabhat University Under Royal Patronage, Pathum Thani Province

²รองศาสตราจารย์ ดร., สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี, Associate Professor Dr., Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education University Under Royal Patronage, Pathum Thani Province

³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี, Assistant Professor Dr., Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education University Under Royal Patronage, Pathum Thani Province

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ชัชชมนต์ อามฤคโชค, sawkawai@gmail.com

รับเมื่อ 8 ตุลาคม 2563 แก้ไข 29 เมษายน 2564 เผยแพร่ 30 เมษายน 2564

ABSTRACT

The purposes of this research were to: compare the analytical thinking abilities of early children before and after learning through arts and craft experiences using Venn diagram. The sample group, obtained through multistage random sampling, was 20 early childhood of 4–5 years of age studied in the second year of kindergarten in the second semester of the academic year 2019 at Thanombutra School, Bangkok, Bangkok under the Office of the Private Education Commission. The tools of this research were lesson plans of arts and craft experiences using Venn Diagram, and an analytical thinking test with difficulty indexes between 0.40 and 0.70, discriminative values between 0.50 and 0.90, and the reliability between 0.83 and 1.00. The data was analyzed by mean, standard deviation, and dependent samples t-test.

The results of this research revealed that the analytical thinking abilities of early childhood learning through arts and craft learning experiences using Venn diagram were at the 0.05 level of significance.

Keywords : Arts and Craft Learning Experiences, Analytical Thinking, Venn Diagram

บทนำ

การพัฒนาเด็กปฐมวัยมีความสำคัญในการพัฒนาประเทศ ให้เจริญก้าวหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาให้เด็กเจริญเติบโต ขึ้นมาอย่างมีคุณภาพ การศึกษาปฐมวัย ซึ่งเป็นการวางรากฐาน การเรียนรู้ให้แก่เด็ก เพื่อพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เด็กปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นแห่งการเรียนรู้ มีความอยากรู้อยากเห็น โดยการมุ่งเน้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่ให้ได้ ลงมือปฏิบัติจริง เพื่อสร้างชีวิตของมนุษย์ให้มีศักยภาพในการ ดำรงชีวิตและเป็นพื้นฐานที่ดีสำหรับการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 21 การจัดประสบการณ์ในแต่ละวัยเด็กมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการ ทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ทำให้เด็ก ได้พัฒนาเต็มศักยภาพ การพัฒนาด้านสติปัญญาของเด็กถือ ว่ามีความสำคัญ โดยเฉพาะการคิดวิเคราะห์ ดังนั้น การส่งเสริม ให้เด็กปฐมวัยมีทักษะด้านการคิดวิเคราะห์จึงมีความจำเป็นมาก ที่จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยเปิดโอกาส ให้เด็กได้รู้จักการสังเกต การจำแนก การเปรียบเทียบ การหาความสัมพันธ์ การจัดหมวดหมู่ และการสรุปความ โดยการลงมือปฏิบัติและการจัดประสบการณ์ด้านต่าง ๆ

ศิลปะประดิษฐ์ช่วยส่งเสริมให้เด็กเห็นคุณค่าเศษวัสดุ ใกล้ตัวนำมาประยุกต์ให้เกิดเป็นชิ้นงานช่วยรักษาลิ่งแวดล้อม เกิดความภาคภูมิใจต่อผลงานส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำ มีส่วนร่วมในการคิด เกิดความสนใจในการเรียนรู้ ด้วยความเข้าใจ ทำให้เด็กค่อย ๆ สร้างจินตนาการด้วยตนเอง

นำไปสู่การคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ การเรียนรู้ของเด็กจะช่วยให้การสอน เป็นไปอย่างสนุกสนานมีชีวิตชีวาเด็กจะจดจำในสิ่งที่พบเห็นได้ง่าย หรือพบสิ่งตลใจต่อการเรียนรู้งานศิลปะได้ในรูปแบบต่าง ๆ ดังที่ Nicola (2018, p. 138) กล่าวว่า การสร้างงานศิลปะมีความสัมพันธ์ กับความเป็นอยู่ที่ดีเพราะงานศิลปะมีการเชื่อมโยงกันและ การพัฒนาความคิดวิเคราะห์ในเด็กแสดงออกมาจาก ความสามารถทางศิลปะ ทำผลงานมีหลายมิติอารมณ์ องค์ความรู้ ว่ามีหลายเส้นทางที่จะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การพัฒนาและ ประเมินผลงานศิลปะแบบมีส่วนร่วม สอดคล้อง วัชณี ตาลผาด (2557, หน้า 2) ได้กล่าวว่ากิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ตัดสินใจในการเลือกวัสดุอุปกรณ์ ที่ตนสร้างผลงานการทำงานศิลปะจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ คุณสมบัติของวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เด็กจะเรียนรู้การผสมผสาน วัสดุต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

งานศิลปะประดิษฐ์ เป็นการเรียนการสอนศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัยนั้นจะมุ่งเน้นถึงพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก มากกว่าผลงาน จะเห็นว่ากิจกรรมต่าง ๆ ทางศิลปะจะเป็น การฝึกกล้ามเนื้อให้แข็งแรง และสัมพันธ์กับการใช้ตา เช่น การปั้นแป้ง ปั้นดินน้ำมัน วาดรูปและระบายสี เด็กได้ใช้ส่วน ต่าง ๆ ของนิ้วมือ แขน ไหล่ และส่วนอื่น ๆ ของร่างกาย ซึ่งได้ แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดสร้างสรรค์ และ จินตนาการ (นภเนตร ธรรมบวร, 2549, หน้า 157; วิรุณ ตั้งเจริญ, 2539, หน้า 66 และสุคนธ์รัตน์ ศรีอ่อน, 2559, หน้า 92)

แผนภูมิแบบเวนน์ (Venn Diagram) เป็นแผนภาพวงกลม 2 วง ใช้นำเสนอข้อมูลที่เป็นรูปธรรมในลักษณะของแผนภาพที่แสดงให้เห็นถึงความคิดรวบยอด ความเป็นหมวดหมู่ ความสัมพันธ์ ที่สิ่งของสองอย่างที่เกี่ยวข้องกันอย่างเป็นเหตุเป็นผล แผนภูมิแบบเวนน์ เป็นเครื่องมือที่ทำให้ผู้เรียนสามารถรับรู้ข้อมูลได้ผ่านการมองเห็น และช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการคิด ตีความ เปรียบเทียบ สรุปความและเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกัน ทำให้เกิดความเข้าใจสาระสำคัญของข้อมูลได้ง่าย โดยการนำสื่อการสอนของครู มาเปรียบเทียบกับงานศิลปะประดิษฐ์ของเด็ก โดยเด็กนำมาคิดวิเคราะห์ว่าอุปกรณ์หรือวัสดุใดเหมือนกับสื่อของครูเด็กนำมาวิเคราะห์บันทึกลงในแผนภูมิแบบเวนน์ที่สัมพันธ์ที่สุด ซึ่งแผนภูมิแบบเวนน์มีด้วยกัน 3 แบบ คือ แผนภูมิเวนน์ที่สัมพันธ์กันบางส่วน แผนภูมิเวนน์สัมพันธ์กันทั้งหมด แผนภูมิเวนน์ที่ไม่สัมพันธ์กัน ทำให้เกิดความคิดรวบยอดที่แสดงถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของบุคคล สถานที่ หรือสิ่งของในลักษณะต่าง ๆ ดังที่ Quintero (2009, p. 2020) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย เป็นตัวเชื่อมโยงให้เด็กรู้จักการสรุปความ แยกแยะส่วนประกอบของเนื้อหา นำมาใช้ในการช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยให้เด็กดูการ์ตูนและบันทึกข้อความต่าง ๆ โดยใช้แผนภูมิเวนน์ (Venn Diagram) ซึ่งสอดคล้องกับวรรณาท รักสกุลไทย (2561, หน้า 42); วรณินิตย์ จอมกลาง (2557, หน้า 4) และสุฤกษ์ จันทมงคล (2557, หน้า 3) ได้กล่าวว่าการจัดประสบการณ์โดยใช้แผนภูมิเวนน์ สามารถส่งเสริมด้านการคิดเชื่อมโยงของเด็กปฐมวัยได้ เป็นวิธีที่แสดงให้เด็กได้เรียนรู้ ความสัมพันธ์ของเนื้อหา ซึ่งวิธีนี้จะทำให้ความคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนต่อสิ่งที่ได้เรียนรู้มีความชัดเจนมากขึ้น เด็กจะจัดการความคิดที่ดี เรียนรู้อย่างมีระบบทำให้เข้าใจและยังสามารถนำสิ่งที่เรียนไปใช้ได้ง่าย การใช้แผนภูมิเวนน์เป็นวิธีการจัดประสบการณ์วิธีหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กได้พัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

การส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ให้กับเด็กปฐมวัยนั้นมีหลายวิธี ซึ่งการจัดประสบการณ์ให้เด็กได้เรียนรู้จากการลงมือทำด้วยตัวเอง จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากการค้นพบ การสำรวจ การทดลอง การสังเกต การลงมือทำ การจัดสถานที่แวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ การใช้คำถามกระตุ้นให้เกิดการคิดเป็นการเพิ่มความสนใจในการเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้เด็กได้เรียนรู้ใน

การคิด และสามารถแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Rosadi & Maridi (2018, pp. 684–690) ได้จัดการเรียนรู้แบบ POGIL เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของเด็ก โดยการตรวจสอบ การสังเกต และการทดสอบ ทำให้เด็กได้ประเมินผลและการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และสอดคล้องกับ ภัทรารวรรณ จันทร์เนตร์ (2559, หน้า 121) และชนันท์ ธาตุทอง (2554, หน้า 40) ได้กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์เป็นความสามารถในการจำแนก แยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุประสงค์ของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านี้ เพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริง หรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้ ดังที่ เขาวนีย์ ศรีประไพ (2558, หน้า 2–3) และกนกรัตน์ ศิริมาลากุล (2557, หน้า 3) ได้กล่าวว่า การวิเคราะห์ คือ การจับคู่ การแยกแยะหมวดหมู่ การวิเคราะห์ข้อผิดพลาด การกำหนดเฉพาะเจาะจงด้วยการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการนี้ ผู้เรียนสามารถใช้สิ่งที่กำลังเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ และคิดค้นวิธีการ ใช้สิ่งที่เรียนรู้ในสถานการณ์ใหม่

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยก่อนเรียนและหลังเรียนที่ได้รับการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวนน์ ซึ่งการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์นี้ สามารถส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นที่หลากหลาย ทำให้เกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์ สามารถถ่ายทอดและแสดงความคิดเห็นออกมาอย่างอิสระ เกิดความเชื่อมั่น กล้าคิด กล้าแสดงออก รู้จักการสังเกต จำแนก จัดหมวดหมู่ เปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์ สรุปความ จากศิลปะประดิษฐ์ได้ เนื่องจากเด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งนำไปสู่พลังในการเรียนรู้และการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเต็มศักยภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยก่อนเรียนและหลังเรียนได้รับการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวนน์

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัย ชาย-หญิง อายุ 4-5 ปี กำลังศึกษาระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ของโรงเรียนถนนอมบุตร เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 1 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 20 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น คือ การจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์ โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวเนน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวเนน จำนวน 10 แผน มีความเหมาะสม ระดับค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 อยู่ในระดับมากที่สุด
2. แบบทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.40-0.70 ค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.50-0.90 ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

- 2.1 ด้านการสังเกต
- 2.2 ด้านการจำแนก
- 2.3 ด้านการจัดหมวดหมู่
- 2.4 ด้านการเปรียบเทียบ
- 2.5 ด้านการหาความสัมพันธ์
- 2.6 ด้านการสรุปความ

การทดลอง

1. ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 เป็นเวลา 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 1 ครั้ง รวมระยะเวลาทดลองทั้งสิ้น 30 ครั้ง โดยผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคยกับเด็กกลุ่มตัวอย่างและจัดเตรียมสภาพแวดล้อม ก่อนการทดลอง 1 สัปดาห์ เป็นระยะเวลา 3 วัน วันละ 1 ครั้ง ใช้เวลาครั้งละ 30 นาที พร้อมทั้งแนะนำการใช้แผนภูมิเวเนนเพื่อสรุปผลงานศิลปะประดิษฐ์ และสร้างความเข้าใจกับเด็กก่อนการทดลองใช้กิจกรรมศิลปะประดิษฐ์

2. ก่อนการทดลองจะทดสอบ (Pretest) กับเด็กกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และนำคะแนนเรียงลำดับจากคะแนนที่น้อยที่สุดไปหาคะแนนที่มากที่สุด จำนวน 20 คน

3. ดำเนินการทดลองโดยการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวเนน เป็นเวลา 10 สัปดาห์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ดำเนินการทดลองในวันอังคาร วันพฤหัสบดี และวันศุกร์ วันละ 30 นาที ทำการทดลองในช่วงเวลา 10.00-10.30 น.

3.2 เมื่อดำเนินการทดลองครบ 10 สัปดาห์ ทำการทดสอบ (Posttest) กับเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อดูความเปลี่ยนแปลงทางความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย

3.3 นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบทั้งก่อนและหลังการทดลองมาตรวจให้คะแนนและนำไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานสรุปผลการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ทดสอบก่อนเรียนด้วยแบบทดสอบการวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จำนวน 30 ข้อ แล้วจัดบันทึกไว้เป็นคะแนนก่อนเรียนสำหรับวิเคราะห์ข้อมูล

2. ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบการวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกับก่อนเรียน และนำคะแนนหลังเรียนมาเปรียบเทียบความแตกต่างของความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ความเหมาะสมของแผนการจัดประสบการณ์ โดยเทียบกับเกณฑ์การประเมินได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

2. เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์ โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวเนน โดยใช้สถิติทดสอบค่าที่ t-test

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
2. การหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความเที่ยงตรง ค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น
3. การทดสอบสมมติฐาน ค่าที่ t-test

ผลการวิจัย

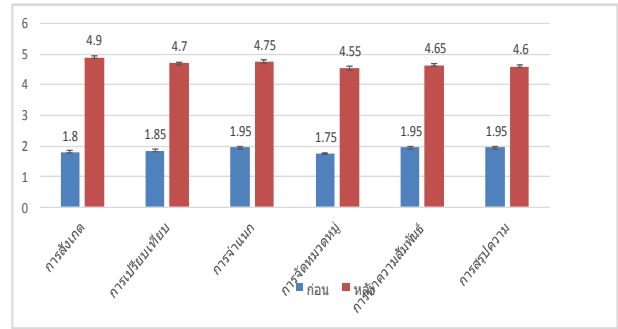
ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวเนนน์ สูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวเนนน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวเนนน์

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์	n	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		t	Sig
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การสังเกต	20	1.80	0.41	4.90	0.31	25.09*	.000
2. การเปรียบเทียบ	20	1.85	0.37	4.70	0.47	26.04*	.000
3. การจำแนก	20	1.95	0.22	4.75	0.44	23.93*	.000
4. การจัดหมวดหมู่	20	1.75	0.64	4.55	0.51	16.31*	.000
5. การหาความสัมพันธ์	20	1.95	0.22	4.65	0.49	25.68*	.000
6. การสรุปความ	20	1.95	0.22	4.60	0.60	24.21*	.000
รวม	20	11.25	0.35	28.15	0.38	60.74*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวเนนน์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยรวมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวเนนน์ ด้านการสังเกต ด้านการเปรียบเทียบ ด้านการจำแนก ด้านการจัดหมวดหมู่ ด้านการหาความสัมพันธ์ และด้านการสรุปความ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ภาพประกอบ กราฟเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์เด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวเนนน์

บทสรุป

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวเนนน์ โดยภาพรวม ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ด้านการสังเกต อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งโดยรวมและรายด้าน เมื่อเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลองพบว่า มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในแต่ละด้าน ดังนี้ ด้านการสังเกต ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = 0.31) ด้านการเปรียบเทียบ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.47) ด้านการจำแนก ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.44) ด้านการจัดหมวดหมู่ ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.51) ด้านการหาความสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.49) และด้านการสรุปความ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.60)

อภิปรายผลการวิจัย

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวเนนน์ สูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวเนนน์ โดยมีค่าเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 28.15 ค่าเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 11.25 หลังการทดลองมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวเนนน์ เป็นการจัดประสบการณ์ให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ได้ลงมือกระทำและเกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน เช่น เด็กได้เห็นของจริง สำรวจ สังเกต สัมผัส หยิบ จับ สื่อวัสดุของจริง การกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็กได้มาจากสื่อที่เป็นของจริง ได้ทดลองลงมือกระทำกับสื่อวัสดุโดยตรง ผ่านประสาทสัมผัส

ทั้งห้าไม่ว่าจะเป็นการมอง การชิมรส การสัมผัส การฟัง และการดมกลิ่น เด็กจะเรียนรู้เป็นรูปธรรมเกิดความเข้าใจง่าย และเห็นจริงมีการเชื่อมโยงของเซลล์ประสาทในสมองเกิดขึ้น เมื่อได้รับประสบการณ์ที่แตกต่างกัน เพราะธรรมชาติในการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย จะต้องใช้ประสาทสัมผัสกระทำกับสิ่งวัสดุที่เป็นธรรมชาติ กระตือรือร้นที่จะสำรวจสัมผัสสิ่งต่าง ๆ ด้วยความอยากรู้อยากเห็น เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสเป็นส่วนที่ทำให้เกิดความสามารในการคิด เกิดความรู้สึกร การกระทำ และการเรียนรู้จะมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2560, หน้า 17) ที่ว่า การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยเป็นกิจกรรมในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่น การลงมือกระทำจากประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลาย เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา สอดคล้องกับ ทิศนา แหมมณี (2559, หน้า 131) ที่กล่าวว่า เด็กปฐมวัยเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสและการสร้างความรู้ขึ้นในตนเอง การเปิดโอกาสให้เด็กมีประสบการณ์ตรงได้ปฏิบัติจริงและมีวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย

นอกจากนี้กิจกรรมศิลปะยังส่งเสริมให้เด็กรู้จักใช้ความคิดฝึกการแก้ปัญหาและรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การเลือกกิจกรรมต้องให้เหมาะสมต่อความถนัดของเด็ก โดยธรรมชาติแล้วพัฒนาการของเด็กแต่ละคนนั้นมีความแตกต่างกัน ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ตามจินตนาการ สอดคล้องกับ นกเนตร ธรรมบวร (2549, หน้า 112) ได้กล่าวว่า ในการจัดกิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กไม่ใช้การกำหนดมาตรฐานงานทางศิลปะ คือ การช่วยให้เด็กตระหนักและคิดค้น พบว่างานศิลปะเป็นการแสดงออก ซึ่งความรู้สึกรักของเจ้าของผลงานนั้น ๆ กิจกรรมทางศิลปะสำหรับเด็กควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ตัดสินใจในการเลือกวัสดุด้วยตนเองเป็นการเรียนรู้คุณสมบัติของวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ แต่ละชนิดนำมาผสมผสานวัสดุต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ พรสุดา ภูจิน (2562, หน้า 116) ที่กล่าวว่า การจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวทน์เป็นการส่งเสริมทางด้านความคิดของเด็ก โดยให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดหาคำตอบ จากการวิเคราะห์สถานการณ์ การปฏิบัติการทดลอง ซึ่งผู้เรียนจะได้ใช้เหตุผลและความละเอียดถี่ถ้วนในการจำแนกความเหมือน ความต่าง อย่างมีหลักการ การจัดหมวดหมู่ที่สัมพันธ์กันหรือบอกหลักเกณฑ์พื้นฐาน ตามทฤษฎีการคิด

ซึ่งสอดคล้องกับ ชลาธิป สมานิติ (2561, หน้า 21) ได้กล่าวว่า การใช้แผนภูมิเวทน์กับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยว่าการนำเสนอด้วยภาพ ช่วยให้เด็กจดจำและเกิดความเข้าใจในเนื้อหา เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ง่าย แผนภูมิเวทน์ จะช่วยให้เด็กได้จัดระบบความคิดได้ง่าย เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมได้ด้วยตนเอง แผนภูมิเวทน์ยังมีความสำคัญในการนำเสนอสิ่งที่เด็กเรียนรู้ในรูปภาพช่วยในการวิเคราะห์ ซึ่งเป็นเครื่องมือในการจัดระบบข้อมูล

ด้านการสังเกต พบว่าการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวทน์ช่วยให้เด็กมีความสามารถในการสังเกต หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองโดยหลังทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.90 และก่อนทดลองมีค่าเฉลี่ย 1.80 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวทน์เป็นการจัดประสบการณ์ที่ฝึกให้เด็กได้สำรวจ สังเกต สัมผัส ฟัง ดมกลิ่น และชิมรส โดยใช้สื่อที่เป็นของจริงตามหน่วยจัดประสบการณ์ เด็กมีพัฒนาการการเรียนรู้โดยการสังเกตผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการสังเกตสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เช่น หน่อยผลไม้ เด็กสังเกตลักษณะของผลไม้ส้ม มีลักษณะเป็นผลกลม ผิวเรียบ ผิวมีกลิ่นหอม รสชาติ จะหวานอมเปรี้ยว เด็กสังเกตได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งในการชิมรส สัมผัสสัมผัสชนิดต่าง ๆ จากนั้นบันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ที่สังเกตได้โดยการระบายสี ได้อธิบายความสัมพันธ์ ซึ่งการจดบันทึก โดยผ่านการวาดภาพของเด็กนั้น เด็กจำเป็นต้องใช้เวลาในการสังเกต เพื่อให้ได้รายละเอียดมากที่สุด เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกการหาคำตอบผ่านการสังเกต นำไปพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ต่อไป สอดคล้องกับ พนธ์ ธาตุทอง (2554, หน้า 40) ที่กล่าวว่าความสามารถในการจำแนก แยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นวัตถุสิ่งของเรื่องราว หรือเหตุการณ์ และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเพื่อค้นหาความจริงหรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้

ด้านการเปรียบเทียบ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวทน์มีความสามารถด้านการเปรียบเทียบ หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองโดยหลังทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 และก่อนทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.85 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวทน์ ช่วยพัฒนาการคิดวิเคราะห์ ซึ่งลักษณะ

ของกิจกรรมจะส่งเสริมให้เด็กได้แสวงหาคำตอบได้ด้วยตนเอง โดยเด็กได้คิดลำดับเหตุการณ์ จากการทำศิลปะประดิษฐ์ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ จากประสบการณ์ตรงกับวัตถุสิ่งของ โดยการลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง สอดคล้องกับ สุกฤกษ์ จันทมงคล (2557, หน้า 1) ได้กล่าวถึงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาการใช้ทักษะกระบวนการ เป็นการจัดประสบการณ์ที่เน้นการสังเกต การเปรียบเทียบคุณสมบัติของวัสดุอุปกรณ์ในงานศิลปะประดิษฐ์เกี่ยวกับสี รูปร่าง รูปทรง วงกลม ขนาด สิ่งของ ใหญ่ เล็ก โดยวัสดุที่ใช้ประดิษฐ์มีความแตกต่างกัน การจัดประเภท การสื่อสาร การถ่ายโยง การสรุป โดยให้เด็กเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้จากการกระทำ ดังนั้น สิ่งสำคัญในการเปรียบเทียบ คือ เด็กจะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะของสิ่งนั้น เป็นกระบวนการตรวจสอบว่า สิ่งของสองสิ่งเหมือนกันหรือแตกต่างกันในรูปใด ครูนำสื่อการสอนของครูให้เด็กเป็นของจริง มาเปรียบเทียบงานประดิษฐ์ของตนเองลงในแผนภูมิเวนนทั้ง 3 แบบ ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และมีการพัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์ มีทักษะในการทำงานของตนเองได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งการประดิษฐ์เศษวัสดุ ทำให้เด็กได้รับการพัฒนาความคิด ระหว่างมือกับตาให้เกิดความสัมพันธ์มากขึ้น จากการใช้ทักษะทุกด้าน

ด้านการจำแนก เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวนนมีความสามารถด้านการจำแนก หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองโดยหลังทดลองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.75 และก่อนทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.95 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวนนจะเป็นลักษณะของกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กจำแนกความเหมือนความแตกต่างของวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมฝึกการเปรียบเทียบลักษณะรูปร่างคุณสมบัติของวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น การสังเกตความแตกต่างของสิ่งของเครื่องใช้แต่ละชนิดว่าเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร ในการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์ เด็กได้ลงมือปฏิบัติหยิบจับวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเองรู้จักการจำแนกแยกแยะลักษณะของวัสดุอุปกรณ์จึงส่งผลให้เด็กเกิดการคิดวิเคราะห์ในขณะที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมประกอบกับการใช้คำถามของครูเพื่อกระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์ สอดคล้องกับ พรธนาทิพามีสาวงษ์ (2554, หน้า 3) ได้ศึกษาทักษะการคิดวิเคราะห์ เป็นความสามารถในการจำแนกองค์ประกอบย่อยสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

หรือจากการรับรู้ด้วยสายตา เป็นความสามารถในการรับรู้คุณสมบัติแตกต่าง ได้แก่ สี รูปร่าง รูปทรง ขนาด น้ำหนัก ประโยชน์

ด้านการจัดหมวดหมู่ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวนนมีความสามารถด้านการจัดหมวดหมู่หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองโดยหลังทดลองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดเท่ากับ 4.55 และก่อนทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.75 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวนน เป็นการจัดประสบการณ์ที่มุ่งเน้นให้เด็กเรียนรู้จากการลงมือกระทำ การจัดหมวดหมู่ การหาความสัมพันธ์ การสรุปความของสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองลักษณะของการจัดประสบการณ์มีรูปแบบที่ส่งเสริมให้เด็กนำสิ่งต่าง ๆ ที่มีคุณลักษณะเหมือนกันหรือแตกต่างกัน ตามเกณฑ์ที่ตนเองกำหนด มาจัดเป็นกลุ่มและบอกเกณฑ์ในการจัดกลุ่ม ซึ่งเด็กสามารถจัดหมวดหมู่ได้นั้น เด็กมีได้เพียงสังเกตแค่อย่างเดียว หากเด็กต้องใช้การคิดวิเคราะห์ไปด้วย

ด้านการหาความสัมพันธ์ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวนนมีความสามารถด้านการหาความสัมพันธ์ หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองโดยหลังทดลองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดเท่ากับ 4.65 และก่อนทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.95 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวนน เป็นการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กได้มีประสบการณ์ตรงในการสังเกต เปรียบเทียบ การจำแนก การจัดหมวดหมู่ ผ่านวัสดุของจริง ระหว่างที่เด็กทำกิจกรรมเด็กได้สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นพูดคุยถึงเหตุผลที่นำมาใช้เปรียบเทียบความแตกต่างของสิ่งที่สังเกต ซึ่งเป็นกระบวนการที่เด็กมองเห็นและเข้าใจความสัมพันธ์ของคุณสมบัติ สอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, หน้า 47) ที่ว่าการที่เด็กจะเกิดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ จนนำไปสู่กระบวนการคิดรวบยอดของสิ่งใด ๆ ได้นั้น ต้องเกิดจากการที่สมองแสดงความคิดออกมาในรูปแบบของสัญลักษณ์ จากการศึกษาที่ได้รับประสบการณ์จากประสาทสัมผัสทั้งห้า มีการสังเกตรายละเอียดหาข้อเหมือนหรือแตกต่าง หรือลักษณะรวมที่เหมือนกันคล้ายคลึงกัน จำแนก ความแตกต่างด้วยตนเองและนำไปจัด

หมวดหมู่ตามคุณสมบัตินำไปสู่การคิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นความคิดรวบยอดของสิ่งต่าง ๆ ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ด้านการหาความสัมพันธ์ สูงกว่าก่อนทดลอง

ด้านการสรุปความ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวเนน มีความสามารถด้านการสรุปความ หลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลองโดยหลังทดลองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดเท่ากับ 4.60 และก่อนทดลองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.95 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวเนน เป็นการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กได้มีประสบการณ์ตรงในการสังเกต เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ผ่านวัสดุของจริง ระหว่างที่เด็กทำกิจกรรมเด็กได้สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเห็นพ้องถึงเหตุผลที่นำมาใช้เปรียบเทียบ ความเหมือนความแตกต่างของสิ่งที่สังเกต การจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวเนน จะช่วยพัฒนาการคิดวิเคราะห์ด้านการสรุปความได้ลักษณะของกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จะส่งเสริมให้เด็กได้ใช้ การสังเกต การเปรียบเทียบ การจำแนกจากชิ้นงานประดิษฐ์ของครูและของตนเองว่าขั้นตอนการประดิษฐ์ และอุปกรณ์ที่ใช้มีความแตกต่างกันโดยจะวาดภาพลงในแผนภูมิเวเนน เด็ก ๆ สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของอุปกรณ์ได้อย่างมีเหตุผลจากการสังเกต การเปรียบเทียบ การจำแนก จัดหมวดหมู่ และใช้ความรู้เดิมผสานความรู้ใหม่เป็นประเด็นต่าง ๆ เพื่อเชื่อมโยงสู่ด้านการสรุปความอย่างมีเหตุผล สอดคล้องกับ วรรณารักษ์กุลไทย (2561, หน้า 21) และสุภฤกษ์ จันทมงคล (2557, หน้า 3) ได้กล่าวว่า การใช้แผนภูมิเวเนนกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยว่าการนำเสนอด้วยภาพ ช่วยให้เด็กจดจำและเกิดความเข้าใจในเนื้อหา สิ่งที่เรียนรู้ได้ง่าย แผนภูมิเวเนน จะช่วยให้เด็กได้จัดระบบความคิดได้ง่าย เชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมได้ด้วยตนเองแผนภูมิเวเนนยังมีความสำคัญในการนำเสนอสิ่งที่เด็กเรียนรู้ในรูปภาพช่วยในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ไตร่ตรองและประเมินค่าและเป็นเครื่องมือในการจัดระบบข้อมูล การจัดทำสารนิทัศน์ สะท้อนร่องรอยการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ดังนั้น การจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวเนน จึงเป็นอีกกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย เพราะเป็นกิจกรรมที่เด็กได้ริเริ่มและลงมือปฏิบัติจริง วางแผนและการจัดระบบ

ดำเนินการทุกขั้นตอนของกิจกรรมได้ด้วยตนเอง มีความภาคภูมิใจมุ่งมั่นตั้งใจจนทำให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย รู้จักคิดวิเคราะห์ และรู้จักแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง จึงส่งผลให้เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ศิลปะประดิษฐ์โดยสรุปด้วยแผนภูมิเวเนนภาพรวม และรายด้านสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้สอนควรเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อม เพียงพอกับความต้องการของเด็ก ตลอดจนการแนะนำให้เด็กใช้วัสดุให้คุ้มค่า
2. การจัดทำผลงานไม่เน้นที่ความสวยงาม แต่เน้นที่วิธีการทำกิจกรรมที่ทำให้เด็กเกิดความเข้าใจและมีความคิดวิเคราะห์
3. การจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์ควรส่งเสริมให้เด็กรู้จักการนำวัสดุอุปกรณ์ที่เหลือใช้มาประดิษฐ์เป็นของใช้แบบต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่เด็กคุ้นเคยและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
4. ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความเข้าใจความสัมพันธ์เชื่อมโยงสำหรับเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมประจำวันโดยเน้นให้เด็กปฏิบัติจริงด้วยตัวเอง เพื่อให้เด็กเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน
5. ในระหว่างการจัดกิจกรรมควรมีบรรยากาศที่อบอุ่น เป็นกันเองมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับเด็ก มีความสนุกสนานในการทำกิจกรรม เพื่อให้เกิดความสนใจและเกิดการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะสำหรับarviวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการพัฒนาความเข้าใจความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมอื่น ๆ นอกจากกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยการเลือกกิจกรรม 6 หลักในการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กปฐมวัย
2. ควรมีการศึกษาการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในด้านอื่น ๆ เช่น ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการทำงาน
3. ควรศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นที่จะส่งผลต่อกระบวนการคิดของเด็กปฐมวัย โดยการศึกษาความแตกต่างแต่ละบุคคลและสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กนกรัตน์ ศิริมาลกุล. (2557). *ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่นนิทานประกอบการใช้แผนผังมโนทัศน์*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชนันท์ ธาตุทอง. (2554). *การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการสนทนา*. กรุงเทพฯ: เพชรเกษรการพิมพ์.
- ชลาริป สมาหิโต. (2561). *การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานและการใช้ผังกราฟิกเพื่อพัฒนาทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัยในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันตก กรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัยพิษณุพนธ์*, 13(2), 21–28.
- ทิศนา แคมมณี. (2559). *ศาสตร์การสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 20). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2549). *การพัฒนากระบวนการคิดในเด็กปฐมวัย* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรณทิพา มีสาวงษ์. (2554). *ผลของการจัดกิจกรรมการเล่นนิทานประกอบการใช้คำถามที่มีต่อทักษะการคิดวิเคราะห์ของเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พรสุดา ภูจัน. (2562). *การพัฒนาพฤติกรรมการร่วมมือของเด็กปฐมวัยด้วยกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยศิลปะจากธรรมชาติสำหรับเด็กนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนอนุบาลกำแพงเพชร*. *วารสารวิชาการ การประชุมวิชาการระดับชาติ วิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 3(2), 115–123.
- ภัทรวรรณ จันทร์เนตร. (2559). *การพัฒนาการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์อินเตอร์ คอนเนชั่น.
- เยาวณี ศรีประไพ. (2558). *การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- รวีพร ผาด่าน. (2557). *ความสามารถในการใช้กล่อมเนื้อไม้เล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ การฝึกพิเศษวัสดุ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2539). *ศิลปศึกษา*. กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- วนิช สุธาร์ตน์. (2547). *การคิดและความคิดสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วรัญนิตย์ จอมกลาง. (2557). *การศึกษาความสามารถอันจับใจความเนื้อหาเชิงเปรียบเทียบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ จากการสอนโดยใช้แผนผัง Venn Diagram ร่วมกับวิธีสอนแบบอุปนัย Inductive teaching*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัชณี ดาลผาด. (2557). *การพัฒนาความเข้าใจความสัมพันธ์เชื่อมโยงของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการสร้างภาพด้วยทราย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- วรรณาท รักสกุลไทย และคณะ. (2561). *การใช้ผังกราฟิกเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย (แผนภูมิเวนนไดอะแกรม)*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ แฮปปี้ เลิร์นนิ่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *การจัดการศึกษาปฐมวัยตามหลักสูตรและการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์.
- สุกฤกษ์ จันทมงคล. (2557). *การศึกษาความสามารถด้านการคิดเชื่อมโยงของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์โดยใช้แผนภูมิเวนน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- สุคนธ์รัตน์ ศรีอ่อน. (2559). *การพัฒนาความสามารถในการใช้กล่อมเนื้อไม้เล็กของเด็กปฐมวัยโดยใช้กิจกรรมศิลปะประดิษฐ์จากวัสดุธรรมชาติ*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

Quintero, E.P. (2009). *Critical literacy in early childhood education: artful story and the integrated curriculum*.

Retrieved from <http://www.eduref.oorg/plweb-cgi> November 30th, 2020.

Nicola, J. H. (2018). Using the experience-sampling method to examine the psychological mechanisms by which participatory art improves wellbeing. *I Perspectives in Public Health*, 138(1), 5.

Rosadi, I. & Maridi, S. W. (2018). The Effectiveness of Process-Oriented Guided Inquiry Learning to Improve Student. *Analytical Thinking Skills on Excretory System Topic*, 10(3), 684-690. Retrieved from <https://www.eds.a.ebscohost.com>

วารสารวิชาการ
หลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร